CZU: 94(498.7)″19″:502.3:630.4 **https://doi.org/10.59295/sum10(200)2024_07**

EXPLOATAREA FONDULUI FORESTIER ÎN RASS MOLDOVENEASCĂ (1924-1940)

Cătălina FRANGOPOL,
Universitatea de Stat din Moldova

Perioada 1924-1940 a fost una crucială pentru RASS Moldovenească, marcată de politicile sovietice care au avut un impact semnificativ asupra pădurilor din regiune. Înființată în 1924 ca parte a Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene, RASSM a fost supusă unui regim strict de exploatare și gestionare a resurselor naturale, inclusiv a pădurilor. Politicile promovate în această perioadă reflectă atât strategii economice, cât și ideologice, având consecințe directe asupra biodiversității și echilibrului ecologic al regiunii. Politicile sovietice privind gestionarea pădurilor în RASSM erau orientate în principal către satisfacerea nevoilor economice ale statului sovietic. În acest sens, pădurile erau privite ca o resursă esențială pentru industria lemnului și construcții, dar și pentru dezvoltarea infrastructurii agricole și energetice. Resursele forestiere au fost exploatate intensiv în contextul colectivizării și industrializării forțate. Pe lângă tăierea masivă a copacilor, au existat campanii de desecare a mlaștinilor pentru a le transforma în terenuri agricole, ceea ce a dus la o reducere semnificativă a suprafețelor împădurite.

Cuvinte-cheie: *fondul forestier, pădurile, Basarabia, politicile sovietice, exploatare.*

FOREST EXPLOITATION IN THE MOLDAVIAN ASSR (1924-1940)

The period 1924-1940 was a crucial one for the Moldavian ASSR marked by Soviet policies that had a significant impact on the region's forestry. Established in 1924 as part of the Ukrainian Soviet Socialist Socialist Republic, the Moldavian ASSR was subject to a strict regime of exploiting and managing natural resources, including forests. The policies promoted during this period reflect both economic and ideological strategies, with direct consequences for the biodiversity and ecological balance of the region. Soviet policies in the Moldavian ASSR on forest management were mainly oriented towards meeting the economic needs of the Soviet state. In this regard, forests were seen as an essential resource for the timber industry, and construction, but also for the development of agricultural and energy infrastructure. Forest resources were intensively exploited in the context of collectivization and forced industrialization. In addition to the massive cutting down of trees, there were campaigns to clear swamplands to turn them into agricultural land, which led to a significant reduction in forested areas.

Keywords: *forest fund, forest, Bessarabia, Soviet policies, exploitation.*

Introducere

Perioada 1924-1940 a fost una crucială pentru Republica Autonomă Sovietică Socialistă Moldovenească (RASSM), o entitate creată de Uniunea Sovietică în contextul reorganizării teritoriale și ideologice din Europa de Est. Înființată în 1924 ca parte a Republicii Sovietice Socialiste Ucrainene, RASSM a reprezentat nu doar o structură politică și administrativă, ci și un experiment ideologic menit să consolideze influența sovietică în regiune [3, p. 24]. În acest context, politicile sovietice privind gestionarea și exploatarea resurselor naturale, inclusiv a fondului forestier, au jucat un rol esențial.

Aceste politici nu au fost dictate doar de necesitățile economice imediate, ci și de obiectivele pe termen lung ale regimului sovietic, care urmăreau transformarea rapidă a unei regiuni preponderent agricole într-o zonă integrată în economia planificată centralizat. În vederea atingerii acestor obiective, autoritățile sovietice au implementat strategii agresive de exploatare a pădurilor, văzute în principal ca o resursă pentru susținerea industrializării și agriculturii colectivizate.

Totuși, aceste strategii au avut consecințe majore asupra mediului. Pădurile, care dețineau un rol crucial în menținerea echilibrului ecologic și a biodiversității, au fost exploatate intensiv, fără a se ține cont de ritmul natural de regenerare sau de impactul pe termen lung asupra ecosistemelor. Politicile sovietice au dus la transformări peisagistice drastice, cu efecte negative asupra calității solului și a resurselor de apă.

Astfel, politicile sovietice promovate în RASSM între 1924 și 1940 reflectă o abordare unilaterală, centrată pe exploatarea maximă a resurselor naturale pentru atingerea obiectivelor economice și ideologice ale regimului, ignorând în mare măsură aspectele ecologice și de sustenabilitate. Acest articol își propune să analizeze strategiile de gestionare a fondului forestier în RASSM, impactul acestor politici asupra biodiversității și echilibrului ecologic, măsurile de protecție a pădurilor, precum și schimbările în compoziția și sănătatea pădurilor din această perioadă critică.

Metode şi materiale aplicate

Studiul acestui subiect s-a bazat pe cercetarea materialelor teoretice, documentelor, articolelor, lucrărilor de sinteză și a materialelor din presa vremii care au servit drept suport pentru aplicarea metodelor de cercetare în investigația inițială pentru cunoașterea modului de implementare a politicilor sovietice privind fondul forestier în RASSM în perioada 1924 -1940. Principalele metode utilizate în cercetare au fost: metoda analizei istorice, metoda comparativ-istorică, metoda inducției și deducției, metoda analizei și sintezei, metoda analizei critice, metoda abordării interdisciplinare, metoda retrospectivă, care au contribuit la asigurarea unui suport metodologic coerent al articolului.

Rezultate obținute și discuții

Politicile sovietice din RASSM privind gestionarea fondului forestier au fost strâns legate de nevoile economice urgente ale statului sovietic, care prioritiza industrializarea rapidă și colectivizarea agriculturii. În acest context, pădurile au fost considerate o resursă strategică vitală, menită să susțină diverse sectoare economice, precum industria lemnului, construcțiile și dezvoltarea infrastructurii agricole și energetice. Această viziune a dus la implementarea unor politici de exploatare intensivă, cu efecte semnificative asupra ecosistemelor forestiere din regiune.

O caracteristică esențială a politicilor sovietice în RASSM a fost accentul pus pe exploatarea resurselor naturale, inclusiv a pădurilor [7, p. 11]. În contextul colectivizării forțate și al industrializării rapide, care au definit perioada interbelică și cea imediat postbelică, pădurile au fost exploatate la scară largă. Tăierile masive de arbori au devenit o practică obișnuită, având ca scop furnizarea de materie primă pentru construcția de locuințe, infrastructură industrială și agricolă, precum și pentru producerea de energie [2, p. 16]. Lemnul era de asemenea utilizat pentru alimentarea rețelelor feroviare și pentru construcția de echipamente agricole, esențiale pentru dezvoltarea colhozurilor și sovhozurilor.

Pe lângă exploatarea forestieră directă, politicile sovietice au inclus și campanii agresive de desecare a terenurilor mlăștinoase, cu scopul de a le transforma în terenuri agricole. Aceste măsuri au dus la reducerea semnificativă a suprafețelor împădurite, afectând în mod negativ echilibrul ecologic al regiunii [9, p. 24]. Pădurile, care anterior aveau un rol important în menținerea stabilității solului și a regimului hidrologic, au fost sacrificate pentru a satisface cerințele unui sistem agricol centralizat și ineficient [1, p. 83].

Desecarea terenurilor a avut consecințe ecologice severe, ducând la pierderea habitatelor pentru numeroase specii de plante și animale, precum și la creșterea riscului de eroziune a solului. De asemenea, aceste practici au afectat capacitatea naturală a regiunii de a reține apă, amplificând astfel problemele legate de secetă și degradarea solurilor. Un element central al politicilor sovietice în RASSM a fost centralizarea strictă și planificarea resurselor naturale prin intermediul planurilor cincinale [1, p. 87]. Aceste planuri, care dictau obiective de producție și cote stricte de exploatare forestieră, erau implementate fără a ține cont de realitățile ecologice sau de capacitatea naturală a pădurilor de a se regenera. Lipsa de flexibilitate a acestor planuri și accentul pus pe atingerea țintelor economice au dus la o exploatare excesivă și nesustenabilă a pădurilor, contribuind la deteriorarea accelerată a ecosistemelor forestiere din regiune.

Planificarea centralizată a ignorat, de asemenea, nevoile locale și specificul ecologic al regiunii. Resursele forestiere erau percepute uniform ca o resursă economică națională, ceea ce a dus la implementarea unor politici de exploatare care nu țineau cont de diversitatea și fragilitatea ecosistemelor locale. Această abordare a avut consecințe devastatoare asupra compoziției speciilor și structurii pădurilor, acestea devenind din ce în ce mai vulnerabile la boli, dăunători și alte amenințări ecologice.

Strategiile și politicile sovietice de gestionare și exploatare a fondului forestier în RASSM au fost orientate în mod predominant spre satisfacerea cerințelor economice și industriale ale statului [7, p. 7], fără a ține cont de consecințele pe termen lung asupra mediului. Exploatarea intensivă a pădurilor și transformarea terenurilor au dus la reducerea semnificativă a suprafețelor împădurite și la deteriorarea biodiversității și a echilibrului ecologic al regiunii. Planificarea centralizată și rigiditatea acesteia au agravat aceste probleme, rezultând într-o degradare rapidă a ecosistemelor forestiere și pierderea capacității naturale a acestora de a susține viața și de a contribui la stabilitatea ecologică a regiunii [8, p.76].

Politicile sovietice aplicate în RASSM în perioada 1924-1940 au avut un impact devastator asupra biodiversității și echilibrului ecologic al regiunii. Implementarea strategiilor de industrializare forțată și de agricultură colectivizată a dus la o exploatare intensă și nesustenabilă a resurselor naturale, în special a fondului forestier [2, p. 11]. Această abordare a avut consecințe negative pe termen lung asupra diversității biologice și a stabilității ecologice, contribuind la o degradare semnificativă a mediului înconjurător.

Unul dintre cele mai evidente efecte ale politicilor sovietice asupra RASSM a fost reducerea drastică a suprafețelor forestiere. Defrișările masive, cauzate de nevoia de terenuri agricole și de materie primă pentru industrie, au dus la pierderea habitatelor naturale pentru numeroase specii de plante și animale. Pădurile din regiune, care adăposteau o biodiversitate bogată, au fost reduse la suprafețe fragmentate și izolate, incapabile să susțină populații viabile de specii sălbatice.

Fragmentarea peisajului forestier a avut efecte devastatoare asupra ecosistemelor locale. Specii care anterior aveau teritorii vaste și interconectate au fost forțate să trăiască în insule de habitat din ce în ce mai mici, ceea ce a dus la izolarea genetică și la un declin al populațiilor. Reducerea continuă a suprafețelor forestiere a limitat capacitatea speciilor de a se adapta la schimbările de mediu, accentuând riscul de extincție pentru anumite specii endemice.

Exploatarea intensivă a fondului forestier în RASSM a fost marcată de o abordare uniformizatoare, centrată pe extragerea maximă a valorii economice din resursele forestiere [7, p. 9]. Această abordare a dus la preferința pentru anumite specii de arbori valoroși, cum ar fi stejarul și frasinul, în detrimentul altor specii. Pe măsură ce aceste specii erau exploatate intensiv, biodiversitatea forestieră a fost grav afectată, iar diversitatea genetică a acestor specii a fost redusă semnificativ [2, p. 8].

Uniformizarea exploatării pădurilor a avut, de asemenea, un impact negativ asupra capacității acestor ecosisteme de a rezista la boli și dăunători. Într-un peisaj forestier diversificat, prezența mai multor specii și varietăți genetice asigură o mai mare rezistență la amenințări externe. Însă, odată cu scăderea diversității genetice, pădurile din RASSM au devenit mai vulnerabile la boli și epidemii, ceea ce a contribuit la o degradare accelerată a ecosistemelor.

Pe lângă exploatarea directă a pădurilor, politicile sovietice de agricultură și transformare a terenurilor au avut un impact profund asupra echilibrului ecologic al regiunii. Defrișările masive pentru crearea de terenuri agricole, în special în cadrul colectivizării forțate, au alterat dramatic peisajul natural al RASSM. Transformarea terenurilor forestiere în câmpuri agricole a dus la pierderea capacității solurilor de a reține apa, amplificând procesele de eroziune și degradare [8, p. 118].

Aceste practici au subminat calitatea solului, reducând fertilitatea naturală a terenurilor și exacerbând problemele legate de secetă și aridizare. Pe măsură ce terenurile agricole deveneau din ce în ce mai neproductive, presiunea asupra resurselor naturale restante, inclusiv a pădurilor, a crescut, alimentând un ciclu vicios de degradare ecologică.

În ansamblu, politicile sovietice implementate în RASSM au subminat profund echilibrul ecologic al regiunii. Reducerea biodiversității, pierderea habitatelor naturale și degradarea solurilor au destabilizat ecosistemele locale, creând condiții nefavorabile pentru regenerarea naturală și pentru menținerea sănătății pe termen lung a mediului. Fragmentarea pădurilor și uniformizarea exploatării au condus la o vulnerabilitate crescută a ecosistemelor, iar impactul negativ al politicilor agricole a accelerat degradarea mediului înconjurător.

Deși aceste politici au avut succes pe termen scurt în ceea ce privește atingerea obiectivelor economice ale statului sovietic [7, p. 6], ele au lăsat o moștenire de probleme ecologice pe termen lung, care au afectat profund capacitatea regiunii de a susține biodiversitatea și echilibrul ecologic. Efectele acestor politici

continuă să se resimtă și astăzi, subliniind importanța unei gestionări mai echilibrate și durabile a resurselor naturale.

În perioada 1924-1940, măsurile de protecție a pădurilor în RASSM au fost, în mare parte, simbolice și lipsite de eficiență, în ciuda retoricii oficiale a regimului sovietic care sublinia importanța conservării resurselor naturale [2, p. 42]. În contextul unei economii planificate centralizat, axată pe industrializare și colectivizare rapidă, pădurile au fost considerate mai degrabă resurse economice de exploatat decât ecosisteme de protejat [2, p. 44]. Acest paradox între retorica de protecție și realitatea exploatării intensive a dus la o serie de măsuri de conservare care, deși adoptate, au fost slab implementate și ineficiente.

Printre măsurile oficiale de protecție a pădurilor adoptate de autoritățile sovietice s-au numărat înființarea de păduri de protecție, instituirea de zone de conservare și aplicarea unor interdicții temporare de tăiere în anumite regiuni. De asemenea, existau reglementări care prevedeau reîmpădurirea anumitor terenuri defrișate și protecția pădurilor riverane, menite să prevină eroziunea solului și să asigure stabilitatea hidrologică a regiunii. În teorie, aceste măsuri ar fi trebuit să contribuie la conservarea fondului forestier și la protejarea biodiversității.

Cu toate acestea, în practică, eficiența acestor măsuri a fost serios compromisă de presiunile economice și industriale. Planurile cincinale și obiectivele economice ale regimului sovietic dictau cote stricte de exploatare a resurselor naturale, inclusiv a pădurilor, iar nevoile industriei și agriculturii aveau prioritate față de considerentele ecologice. În acest context, reglementările de protecție erau adesea ignorate sau aplicate superficial, iar tăierile ilegale și exploatarea excesivă au continuat, subminând eforturile oficiale de conservare.

O altă cauză a ineficienței măsurilor de protecție a pădurilor în RASSM a fost lipsa de resurse și voință politică pentru a implementa în mod adecvat politicile de conservare. Regimul sovietic era concentrat pe atingerea obiectivelor economice și industriale pe termen scurt, ceea ce a dus la subfinanțarea și neglijarea programelor de protecție a mediului. Birocrația rigidă și centralizarea extremă a deciziilor au făcut dificilă aplicarea efectivă a măsurilor de protecție la nivel local, unde resursele erau și mai limitate.

De asemenea, educația ecologică era la un nivel scăzut în perioada respectivă, ceea ce a contribuit la o conștientizare redusă a populației locale cu privire la importanța conservării pădurilor. Această lipsă de educație și implicare a comunităților locale a avut un impact negativ asupra eficienței măsurilor de protecție, deoarece populația nu era motivată sau echipată pentru a participa activ la protejarea mediului înconjurător. În absența unei voințe politice clare și a unor resurse adecvate, măsurile de protecție au rămas în mare parte pe hârtie, nefiind capabile să oprească degradarea rapidă a fondului forestier.

Politicile de colectivizare și industrializare au dus la schimbări economice și sociale semnificative [7, p. 11], care au afectat negativ eforturile de protecție a pădurilor. Transformarea terenurilor pentru agricultură și dezvoltarea industrială au creat o presiune constantă asupra resurselor forestiere, în timp ce migrația populației din mediul rural în centrele urbane a contribuit la o pierdere a legăturii tradiționale cu pădurile și la diminuarea rolului comunităților locale în gestionarea resurselor naturale [5, p.76]. Aceste schimbări au slăbit și mai mult capacitatea regiunii de a proteja și conserva pădurile.

Măsurile de protecție a pădurilor implementate în RASSM între 1924 și 1940 au fost profund ineficiente, fiind subminate de prioritățile economice ale regimului sovietic, de lipsa de resurse și de voință politică, precum și de nivelul scăzut de educație ecologică [2, p. 14]. Deși au existat reglementări și inițiative menite să protejeze fondul forestier, acestea au fost adesea ignorate sau aplicate superficial, în condițiile în care presiunile industriale și agricole dominau agenda politică. Eșecul acestor măsuri a contribuit la degradarea accelerată a pădurilor din regiune, afectând negativ biodiversitatea și echilibrul ecologic pe termen lung.

Comparativ cu alte regiuni sovietice, politicile de conservare a fondului forestier din RASSM în perioada 1924-1940 au fost mai puțin riguroase și mai slab implementate [8, p. 224]. Această discrepanță se explică prin faptul că RASSM nu avea aceeași importanță strategică pentru regimul sovietic ca alte regiuni, precum Siberia sau Caucazul, unde resursele forestiere erau cruciale pentru economia și infrastructura sovietică.

În Siberia și Caucaz, pădurile aveau o valoare economică și strategică semnificativă, fiind surse majore de lemn, care alimenta atât industria sovietică, cât și construcțiile de infrastructură militară [7, p. 4]. Aceste regiuni erau esențiale pentru planurile de industrializare și militarizare ale Uniunii Sovietice, motiv pentru

care autoritățile sovietice au alocat mai multe resurse pentru protecția pădurilor și reîmpădurirea zonelor exploatate. În aceste regiuni, planurile cincinale includeau obiective specifice de reîmpădurire și protecție, iar reglementările de conservare erau mai stricte, deși și aici eficiența lor era limitată de presiunile economice și de exploatarea intensivă impusă de regim.

În contrast, în RASSM, politicile de conservare au fost tratate cu mult mai puțină seriozitate. Regiunea era percepută mai mult ca o sursă de resurse agricole și ca o zonă tampon strategică la granița de vest a Uniunii Sovietice, decât ca un furnizor esențial de lemn [5, p. 118]. Astfel, pădurile din RASSM nu au beneficiat de aceeași atenție și protecție ca cele din Siberia sau Caucaz. Reglementările privind conservarea erau superficiale, iar reîmpădurirea era adesea neglijată, ceea ce a permis o exploatare agresivă și nesustenabilă a fondului forestier.

În perioada antebelică, când Basarabia făcea parte din Regatul României, gestionarea fondului forestier era caracterizată de o preocupare mai mare pentru conservarea resurselor naturale [6, p. 94]. Deși existau exploatări forestiere, acestea erau gestionate mai prudent, iar politica de protecție era mai clar definită. Codul Silvic Românesc, adoptat în perioada interbelică, includea reglementări stricte privind tăierile de arbori, reîmpădurirea și protecția mediului. În Basarabia, autoritățile românești au încercat să mențină un echilibru între exploatarea resurselor și conservarea pe termen lung a pădurilor, chiar dacă resursele financiare și tehnologice erau limitate [5, p. 120].

În comparație cu perioada sovietică, exploatarea pădurilor din Basarabia era mult mai puțin intensivă. Regimul românesc nu avea aceleași obiective industriale și militare agresive ca Uniunea Sovietică, ceea ce a permis o abordare mai echilibrată a gestionării fondului forestier. De asemenea, pădurile din Basarabia aveau o importanță ecologică și economică recunoscută de autoritățile române, ceea ce a dus la eforturi mai susținute de conservare [5, p. 124].

Analizând comparativ politicile de conservare din RASSM, alte regiuni sovietice și Basarabia antebelică, devine evident că politicile sovietice din RASSM au fost mai puțin riguroase și eficient implementate [5, p. 125]. În regiunile cu o importanță strategică mai mare, cum ar fi Siberia și Caucazul, autoritățile sovietice au depus eforturi mai consistente pentru protejarea pădurilor, însă aceste eforturi erau în continuare limitate de presiunile economice ale regimului [8, p. 94]. În schimb, în Basarabia antebelică, gestionarea fondului forestier reflecta o preocupare mai profundă pentru conservarea resurselor naturale, ceea ce a contribuit la menținerea unui echilibru ecologic mai sănătos în comparație cu perioada sovietică [7, p. 12].

Această comparație scoate în evidență impactul devastator al politicilor sovietice asupra mediului și subliniază importanța unor politici de conservare bine fundamentate și implementate, pentru a asigura protecția pe termen lung a resurselor naturale.

Între 1924 și 1940, pădurile din RASSM au trecut prin transformări profunde, marcate de schimbări drastice în compoziția, extinderea și sănătatea lor. Politicile sovietice aplicate în această perioadă, concentrate pe exploatarea intensivă a resurselor naturale, au ignorat în mare măsură considerentele ecologice, ceea ce a dus la un declin semnificativ al fondului forestier din regiune. Evaluarea acestor schimbări dezvăluie efectele devastatoare ale gestionării centralizate și neglijenței față de mediu, contribuind la deteriorarea pe termen lung a ecosistemelor forestiere din RASSM.

Una dintre cele mai vizibile schimbări în pădurile din RASSM în această perioadă a fost pierderea diversității compoziționale. Exploatarea selectivă a speciilor valoroase, cum ar fi stejarul (Quercus robur) și frasinul (Fraxinus excelsior), a fost dictată de nevoile economice ale regimului sovietic [6, p.124]. Aceste specii, apreciate pentru lemnul lor de calitate, au fost vizate în mod special în cadrul campaniilor de tăiere, ducând la o reducere semnificativă a diversității arborilor. Pe măsură ce pădurile au fost golite de speciile valoroase, compoziția lor a devenit tot mai uniformă, dominată de specii cu valoare economică mai mică și cu capacitate redusă de a susține ecosistemele complexe.

Această uniformizare a pădurilor a avut efecte ecologice negative. În loc să susțină o gamă largă de specii de plante, animale și microorganisme, pădurile fragmentate și sărăcite în diversitate au devenit mai puțin reziliente la schimbările climatice și la perturbările externe. Pierderea speciilor de arbori cu rol crucial în structura ecosistemului a dus la modificarea dinamicii ecosistemelor, afectând procesele naturale, cum ar fi ciclurile nutrienților și reîmpădurirea naturală.

În perioada 1924-1940, suprafața pădurilor din RASSM s-a redus drastic din cauza exploatării excesive și a defrișărilor masive. Politicile sovietice de transformare a terenurilor, inclusiv desecarea terenurilor mlăștinoase pentru a crea terenuri agricole, au redus în mod semnificativ suprafețele împădurite. Exploatarea intensivă a dus la o fragmentare severă a peisajului forestier. Pădurile rămase au fost împărțite în insule mici, separate de zone defrișate, ceea ce a dus la pierderea continuității habitatelor forestiere.

Fragmentarea pădurilor a avut consecințe ecologice deosebit de grave. Ea a redus conectivitatea dintre populațiile de specii sălbatice, limitând schimbul genetic și crescând vulnerabilitatea acestora la extincție locală. De asemenea, fragmentarea a amplificat efectele de margine, ceea ce a făcut ca pădurile rămase să fie mai expuse la factori de stres externi, cum ar fi vântul, incendiile și invazia speciilor dăunătoare [6, p. 132].

Sănătatea pădurilor din RASSM a fost puternic afectată de exploatarea intensivă și de lipsa unor măsuri adecvate de reîmpădurire și protecție. Tăierile extensive, fără respectarea ritmului natural de regenerare, au dus la epuizarea resurselor forestiere. Pădurile au devenit tot mai puțin vitale, iar acest lucru s-a manifestat printr-o creștere a susceptibilității la boli și dăunători. Speciile de arbori slăbite de exploatarea continuă au devenit ținte ușoare pentru infestările cu insecte, precum și pentru diverse boli fungice care au contribuit la declinul lor [8, p. 116].

Mai mult, măsurile de reîmpădurire au fost insuficiente și prost coordonate. În timp ce unele zone au fost reîmpădurite cu specii rapide, acestea nu au reușit să recreeze structura complexă și reziliența pădurilor naturale. Monoculturile plantate pentru a înlocui pădurile naturale au fost mult mai vulnerabile la perturbări, amplificând astfel degradarea ecosistemelor.

Concluzii

Acest studiu asupra politicilor sovietice privind fondul forestier în RASSM între 1924 și 1940 evidențiază impactul profund și adesea ireversibil pe care aceste politici l-au avut asupra mediului și resurselor naturale din regiune. Perioada a fost caracterizată de o exploatare agresivă și necontrolată a pădurilor, determinată de prioritățile economice și industriale ale regimului sovietic, care au neglijat complet considerentele ecologice și necesitatea conservării biodiversității.

Compoziția pădurilor din RASSM s-a uniformizat semnificativ ca urmare a exploatării selective a speciilor valoroase, precum stejarul și frasinul. Această uniformizare a dus la pierderea diversității genetice și ecologice a pădurilor, făcându-le mai vulnerabile la boli și dăunători și diminuându-le capacitatea de a susține ecosisteme complexe. În același timp, suprafețele împădurite s-au redus drastic, iar fragmentarea pădurilor rămase a afectat grav continuitatea habitatelor forestiere, cu consecințe negative asupra faunei și florei locale.

Sănătatea pădurilor a fost compromisă în mod ireversibil de exploatarea intensivă și de măsurile inadecvate de reîmpădurire și protecție. Pădurile slăbite au devenit mai susceptibile la diverse forme de degradare, inclusiv atacurile dăunătorilor și bolilor, amplificând degradarea mediului și accelerând declinul ecologic al regiunii. Politicile de reîmpădurire, când au existat, au fost ineficiente și au contribuit mai degrabă la problemă decât la soluție, prin promovarea monoculturilor care nu au putut recrea structura și funcțiile pădurilor naturale.

Impactul devastator al acestor politici asupra biodiversității și echilibrului ecologic al regiunii a fost resimțit mult timp după încheierea perioadei analizate. Pădurile din RASSM au rămas profund afectate, iar procesul de regenerare naturală a fost îngreunat de condițiile create de politicile sovietice. Declinul biodiversității și degradarea ecologică subminează nu doar integritatea ecosistemelor forestiere, ci și capacitatea regiunii de a susține comunitățile umane care depind de aceste resurse.

În ansamblu, politicile sovietice privind fondul forestier din RASSM în perioada 1924-1940 oferă un exemplu elocvent al modului în care neglijarea criteriilor ecologice în favoarea celor economice poate conduce la distrugerea ireversibilă a resurselor naturale. Consecințele acestor politici subliniază importanța dezvoltării unor strategii de gestionare a resurselor naturale care să asigure sustenabilitatea pe termen lung și să protejeze biodiversitatea, elemente esențiale pentru menținerea echilibrului ecologic și a bunăstării umane.

Referințe:

1. BRAIN S. *Song of the Forest: Russian Forestry and Stalinist Environmentalism*, 1905-1953. University of Pittsburgh Press, 2011.
2. BURAC T. *Despre începuturile ocrotirii naturii*. În: *„Agricultura Moldovei”*, 1987, nr. 6.
3. BURLACU V. *Formarea RASSM: context intern și extern. În:* Probleme ale științelor socioumanistice și modernizării învățământului, Ed. 22, 8-9 octombrie 2020, Chişinău. Chişinău: CEP UPS „I. Creangă”, 2020, Seria 22, Vol. 3 Disponibil: https://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments_201201/recjurid121_13FR.pdf
4. DOGARU L. *Analiză istorică evolutivă a codificărilor silvice*. În: *Curentul Juridic.* Anul X. Nr. 1(48). 2012. Disponibil: https://revcurentjur.ro/old/arhiva/attachments_201201/recjurid121_13FR.pdf
5. SOFRONI D. *Istoria silviculturii în Basarabia.* Editura Universității din București, 1998.
6. SOLONARI V. *Purifying the Nation: Population Exchange and Ethnic Cleansing in Nazi-Allied Romania.* Woodrow Wilson Center Press / Johns Hopkins University Press, 2010.
7. VIZER B. *Economia şi starea socială a populaţiei din Moldova, anii 40-80, sec. XX*. Chişinău: Ştiinţa, 2012.
8. ПОКРОВСКИЙ В., *V-е Всесоюзное совещание по охране природы.* În: *„Зоологический журнал”*, 1963, том. 42, вып. 3.
9. CAPCELEA A. *Istoria ecologică a Republicii Moldova. Evoluția interacțiunilor omului și naturii.* Vol. 2. Chișinău: [S.n.] Bons Offices, 2024, 500 p.

Date despre autor:
Cătălina FRANGOPOL, doctorand, Universitate de Stat din Moldova.
ORCID:0000-0001-5864-9521
E-mail: catalina.tudor@mail.ru

Prezentat la 30.09.2024